

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 14C/88/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115207279
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Kozáčik
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2015:5115207279.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Žiline v konaní pred samosudcom JUDr. Vladimírom Kozáčikom, v právnej veci navrhovateľa: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, Žilina, proti odporcovi: Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. nad B. XXX, O., v konaní o zaplatenie 53,66 eur s príslušenstvom, takto:

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi sumu 53,66 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd návrh vo zvyšku z a m i e t a .

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 16,50 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 11.3.2015 domáhal voči odporcovi zaplatenia 53,66 eur spolu s 28% úrokom zo sumy 53,66 eur od 7.11.2012 do zaplatenia a náhrady trov konania.

Návrh odôvodnil tým, že účastníci uzavreli dňa 29.9.2008 v súlade s ust. § 269 ods. 2 a § 708 a násl. a § 716 a násl. Obch. zák. a Všeobecnými podmienkami banky zmluvu č. 2868608001, na základe ktorej viedol navrhovateľ pre odporcu bežný účet AXION č. 2868608001/5600 v mene SKK, pričom k účtu bola vydaná platobná karta Maestro AXION. vzhľadom na porušenie zmluvných podmienok odporcom, navrhovateľ odstúpil od zmluvy a zatvoril bežný účet odporcu a vyzval ho na zaplatenie pohľadávky, nakoľko na účte nebol nulový zostatok ale dlh. Preto vykonal internú transakciu, kde debetný účet klienta previedol na vnútorný pohľadávkový účet. V súlade s VOP v spojení s výveskou úrokových sadzieb pre nepovolené prečerpanie úročí istinu úrokom vo výške 28% p.a..

Odporca sa k návrhu nevyjadril napriek riadnemu doručeniu uznesenia 14C/264/2014-24 zo dňa 17.9.2014, ktorým bol odporca vyzvaný na vyjadrenie k návrhu v zmysle § 114 ods. 3 a 5 Občianskeho súdneho poriadku.

Vo veci súd nariadil pojednávanie. Na pojednávanie sa nedostavil navrhovateľ, ktorý neúčast' ospravedlnil ani odporca, ktorý neúčast' na pojednávaní neospravedlnil.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov.

Medzi právnym predchodcom navrhovateľa Dexia banka a.s. a odporcom bola dňa 29.9.2008 uzavretá zmluva o spolupráci a poskytovaní bankových produktov a služieb na základe ktorej banka zriadila pre

odporcu osobný účet AXION č. 2868608001/5600 v mene SKK, pričom k účtu bola vydaná platobná karta Maestro AXION.

Návrh na uzavretie zmluvy povolené prečerpanie bolo odmietnutý.

Listom zo dňa 29.10.2012 navrhovateľ vyzval odporcu na úhradu debetného zostatku na účte vo výške 50,89 eur do 1.5.2012.

Súd z výpisu bilancie účtu zistil, že suma 53,66 eur predstavovala istinu a suma 35,39 eur predstavovala vyúčtovaný úrok.

Súd z výpisu z účtu ku dňu 31.12.2011 zistil, že stav na účte bol zostatok kreditný zostatok 3,4 eura.

Podľa výpisu z účtu za obdobie od 1.1.2012 do 7.11.2012 na účte boli vykonané obraty a to pripísané debetné poplatky za vedenie účtu a poplatok AXION, pričom debetný stav bol naďalej úročený a boli uplatnené poplatky za upozornenie za debet 5 eur a poplatok za výzvu 30 eur.

Súd z cenníka úverové sadzby produktov v spojení s ods. 3.12. Všeobecných obchodných podmienok zistil, že navrhovateľ má stanovený úrok pri nepovolenom prečerpaní vo výške 28 %.

Súd zo sadzobníka poplatkov platného od 1.1.2012 zisťuje, že upomienka pri nepovolenom prečerpaní osobného účtu bola stanovená vo výške 5 eur, mesačný poplatok za platobnú kartu 0,60 eur, úroková sadzba pri nepovolenom prečerpaní osobného účtu 20 % a poplatok za vedenie osobného účtu v eurách AXION 0,40 eur.

S účinnosťou od 1.9.2012 bol stanovený v sadzobníku poplatkov aj poplatok za výzvu pri nepovolenom prečerpaní účtu 30 eur.

Podľa ust. čl. 3.12 Nepovolené prečerpanie VOP pri zúčtovaní úrokov a poplatkov operácii prostredníctvom platobných kariet, opravnom zúčtovaní uplatnení zrážkovej dane, v prípadoch dohodnutých medzi bankou a klientom ako aj v iných prípadoch môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Nepovolené prečerpanie je automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom banka umožňuje majiteľovi účtu nakladať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na bežnom účte. Ak nepovolené prečerpanie nastane, musí ho majiteľ účtu bez zbytočného odkladu vyrovnať. Po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“. Ustanovenia ods. 8.8 sa použijú primerane. Výšku sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“ môže banka znížiť alebo zvýšiť. S nepovoleným prečerpaním, upomienkou a výzvou na jeho vyrovnanie je spojená povinnosť zaplatiť poplatok.

Na zistený skutkový stav súd aplikoval ustanovenia nasledujúcich právnych noriem.

Podľa § 708 ods. 1 Obchodného zákonníka zmluvou o bežnom účte sa zaväzuje banka zriadiť od určitej doby na určitú menu bežný účet pre jeho majiteľa.

Podľa § 708 ods. 2 Obchodného zákonníka na uzavretie zmluvy sa vyžaduje písomná forma.

Podľa § 710 Obchodného zákonníka ak je v zmluve určené, že banka vykoná do určitej sumy príkazy na platby, aj keď nemá na to potrebné peňažné prostriedky na účte, spravujú sa práva a povinnosti strán pri uskutočnení týchto platieb zmluvou o úvere (§ 497 a nasl.).

Podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1 Obch. zák. od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka účinného do 14.01.2009, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplátenej sumy úroky z omeškania určené v zmluve, inak o 10 % vyššie, než je základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska uplatňovaná pred prvým kalendárnym dňom kalendárneho polroka, v ktorom došlo k omeškaniu.

Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka účinného od 15.01.2009, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatennej sumy úroky z omeškania dohodnuté v zmluve. Ak úroky z omeškania neboli dohodnuté, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. Podľa §517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 586/2008 Z. z. je výška úrokov z omeškania o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Súd mal v konaní preukázané, že právny predchodca navrhovateľa zriadil pre odporcu účet, prostredníctvom ktorého realizoval účtovné operácie. K účtu bola vydaná platobná karta. Za vedenie účtu sa zaviazal odporca uhradiť poplatok AXION 0,40 eur a poplatok za platobnú kartu 0,60 eur. Všetky tieto poplatky boli účtované aj v období od 1.1.2012 do 7.11.2012, keď bol na ich úhradu zúčtovaný zostatok 3,40 eura. Nakoľko odporca neuhrádzal dohodnuté poplatky, bol upomienkou upozornený na evidovaný záporný zostatok za čo mu bol podľa sadzobníka účtovaný poplatok 5 eur a následne účtovaný poplatok 30 eur za výzvu na úhradu nárokov. Listom zo dňa 29.10.2012 následne navrhovateľ odstúpil od zmluvy o účte, čím zmluvné nároky zanikli. Nakoľko odstúpenie od zmluvy nemá spätné účinky (ex tunc), vyúčtované nároky zostali zachované. Súd mal teda uplatnený nárok vo výške 53,66 eur preukázaný.

Pokiaľ si však navrhovateľ uplatnil aj úrok podľa všeobecných podmienok, tak súd tento nárok nemal preukázaný, pretože odstúpením od zmluvy zanikol akýkoľvek zmluvný nárok, teda aj nárok na úroky a sankčné úroky.

Súd zdôrazňuje, že ak došlo k odstúpeniu od zmluvy a zániku právneho vzťahu so zachovaním nárokov ku dňu odstúpenia (zmluva nezankla od počiatku ako podľa predpisov Občianskeho práva ex tunc), navrhovateľ nepreukázal žiadnu dohodu ani zákonný či zmluvný nárok, podľa ktorého by mu vzniklo právo voči odporcovi na úroky (najmä sankčné úroky, ktoré majú skôr charakter zmluvnej pokuty) po odstúpení od zmluvy, pretože takýto nárok môže vzniknúť len zo zmluvného vzťahu. Zmluvný vzťah medzi navrhovateľom a odporcom zanikol odstúpením navrhovateľa ako veriteľa od zmluvy o úvere.

Súd poukazuje aj na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014 podľa ktorého, splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa poprel účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom

prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou (pozri ďalej). Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nar. vl. Alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

Súd preto navrhovateľom uplatnený úrok z istiny zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 3, OSP, a v prevažnej časti úspešnému navrhovateľovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške zaplateného súdneho poplatku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3), t.j.ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 221 ods. 1 OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,

- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- h) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 1 OSP, skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4, ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 2 OSP, ustanovenie § 205a ods. 1 OSP sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, ktoré vznikli štátu, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).